

سیرتاریخی انسانگرایی و وجودگرایی از منظر روانشناسی

تألیف:

مهندس ملکی مجد

دانشجوی دکتری روانشناسی دانشگاه الزهراء (س)

دکتر فریدون عامری

عضو هیئت علمی دانشگاه الزهراء (س)

انتشارات راز نهان

۱۳۹۷

سرشناسه	: ملکی مجد، مهسا، ۱۳۷۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: سیر تاریخی انسانگرایی و وجودگرایی از منظر روانشناسی /
	تالیف مهسا ملکی مجد، فریده عامری.
مشخصات نشر	: تهران: راز نهان، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۲۱۹ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۸-۳۹۱-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۹۹.
موضوع	: روان شناسی انسان گرا — تاریخ
موضوع	: Humanistic psychology -- History
موضوع	: اگزیستانسیالیسم — تاریخ
موضوع	: Existentialism -- History
شناسه افزوده	: عامری، فریده، ۱۳۳۷ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۶ س ۹/م ۷/۴ BF۲۰۴
رده بندی دیویی	: ۱۵۰/۱۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۰۷۳۹

آدرس: میدان انقلاب، اول جمال زاده جنوبی، کوچه دانشور، پلاک ۱۲، واحد ۲ شماره تماس: ۰۲۱۶۶۹۰۱۸۴۱ - ۰۹۱۲۲۲۳۰۲۶۹
 آدرس الکترونیکی: raznahanbook@gmail.com
 آدرس سایت: www.raznahanbook.com

عنوان کتاب..... سیر تاریخی انسانگرایی و وجودگرایی از منظر روانشناسی
 مؤلف..... مهسا ملکی مجد، فریده عامری
 صفحه آرا..... رضا کاوه
 طراح جلد..... ناوه
 ناشر..... رازنهان
 شمارگان..... ۱۰۰۰ نسخه
 نوبت چاپ..... اول ۱۳۹۷
 قیمت..... ۱۶۰۰۰ تومان

ISBN: 978-600-448-391-9

فهرست مطالب

۹.....	پیشگفتار.....
۱۴.....	خاستگاه‌های تاریخی روان‌شناسی.....
۱۵.....	آغاز روان‌شناسی علمی.....
۱۶.....	ساخت گرایبی.....
۱۸.....	خدمات ساخت گرایبی.....
۱۸.....	کنش گرایبی یا کارکرد گرایبی.....
۲۰.....	رفتار گرایبی.....
۲۱.....	روان کاوی.....
۲۳.....	رویکرد پدیدارشناختی.....
۲۶.....	تاریخ زمانی روان‌شناسی انسان‌گرا.....
۳۰.....	زمینه‌های اصلی روان‌شناسی انسان‌گرا.....
۳۱.....	تاریخچه انسان‌گرایی.....
۳۲.....	چهار موضوع عمده انسان‌گرایی رنسانس.....
۳۳.....	فرانیسیسکو پترارک.....
۳۴.....	جیووانی پیکو.....
۳۵.....	دسیدریوس اراسموس.....
۳۶.....	مارتین لوتر.....

۲۷	 اگوستین
۳۸	 سنت توماس اکیناس
۴۰	 میشل مونتی
۴۱	 رمانتیسیم
۴۲	 ژان - ژاک روسو
۴۴	 دو کتاب مهم روسو
۴۶	 نظریه روسو در باره رشد
۵۲	 شوپنهاور
۵۳	 لیست نتب شوپنهاور که تاکنون به فارسی ترجمه شده
۵۷	 وجودگرایی
۶۷	 شخصیت‌های اصلی در روان‌درمانی وجودی معاصر
۷۰	 روان پویه‌شناسی فریدریش
۷۰	 روان پویه‌شناسی شوپنهاور
۷۱	 روان پویه‌شناسی اگزیستانسیال
۷۱	 مرگ
۷۲	 آزادی
۷۳	 پیامدهای آزادی اگزیستانسیالیستی
۷۶	 پوچی
۷۸	 آفریدن معنی تازه
۸۰	 سورن کی یرکگارد
۸۵	 فریدریش ویلهلم نیچه
۸۶	 لو سالومه
۹۰	 جنبه‌های آپولوونی و دیونوسوسی ماهیت انسان
۹۰	 جنبه دیونوسوسی
۹۴	 پدیدارشناسی
۹۸	 مارتین هایدگر

۱۰۰	تأثیر هوسرل بر هایدگر
۱۰۰	هستی‌شناسی بنیادین
۱۰۱	پلی بین فلسفه وجودی و روانشناسی
۱۰۲	اصالت و بی‌اصالتی
۱۰۳	زندگی اصیل
۱۰۳	گناه
۱۰۵	ابداع و خودگرایی
۱۰۶	سیمون دوبوآر
۱۰۷	آلبرت کامو
۱۰۸	مفهوم بشر در عصر سالت
۱۱۰	اصل اول: وجود ستم بی‌جواب است
۱۱۵	بینزوانگر طرفدار فروید بود ولی
۱۱۷	توافق نظر با هایدگر
۱۱۸	آشنایی با یل تیلیش
۱۲۰	پل تیلیش
۱۲۲	اریک فروم
۱۷۲	روان‌شناسی انسان‌گرا
۱۷۳	نظریه کل‌نگر - پویشی مزلو
۱۸۵	دیدگاه راجرز
۲۱۵	منابع

پیشگفتار

در نخستین سالهای دهه ۱۹۶۰ جی. پی. در روان شناسی امریکا بوجود آمد که به عنوان روانشناسی انسان گرایی یا نیروی سوم شناخته شده است. این جنبش قصد آن نداشت که مانند بعضی از دیدگاههای نو فریبی‌ها یا رفتارگرایان شکل تجدید نظر شده یا انطباق یافته‌ای از مکتبهای فکری موجود باشد. در کس چنانچه از اصطلاح نیروی سوم استنباط می‌شود، روانشناسی انسان گرایی من حیث جایی دو نیروی عمده روانشناسی یعنی رفتارگرایی و روانکاوی را بگیرد.

پیش بینی اندیشه‌های روان شناسان انسان گرا را مانند همه جنبشهای توان در آثار روانشناسان پیشین یافت. «فرنتز برنتانو» اظهار داشته بود که روان شناسی باید هشیاری را به عنوان یک کیفیت یکپارچه مطالعه کند. «اوزالد کولپه» هم به روشنی نشان داد که تجربه‌های هشیار چندان ساده و ابتدائی هم نیستند. «ویلیام جیمز» در مورد تمرکز بر هشیاری و توجه به کلیت فرد پافشاری

کرد. روانشناسان گشتالت بر تجربه هشیار به عنوان زمینه درست و مفیدی برای مطالعه روان شناسی اصرار داشتند. در پیشینه روانکاوی نیز تعدادی از پایه‌های مواضع انسان گرایانه وجود دارند. آدلر، هورنای، اریکسون و آلپورت با دیدگاه فروید مبنی بر اینکه افراد زیر نفوذ نیروهای تاهشیار قرار دارند، مخالف بودند. آنها بر این باور بودند که ما در درجه نخست موجوداتی هشیاریم و دارای اختیار و اراده آزاد هستیم.

در واسط قرن نوزدهم بذر وجودگرایی در نوشته‌های متفکر مذهبی دانمارکی، سورن کی کیرکگور کا شده شد و در فاصله‌ی دو جنگ جهانی در اروپا تبلور یافت. مارتین هایدگر با گردآوری و کارل یاسپرس از بنیادگذاران اصلی وجود گرایی در آلمان بودند و در فرانسه میخوآن از گابریل مارسل، ژان پل سارتر، موریس مرلوپنتی، پل ریکور و ژوسون روبرو نام برد. فلاسفه‌ی وجودی علاوه بر اینکه به بررسی مسائل روانشناختی علاقه نشان دادند، موجب شدند روانشناسانی نیز تحت تأثیر قرار گیرند و با الهام از بنیادسازی‌های فلسفه‌ی وجودی به بررسیهای روانشناختی بپردازند.

اگزیزستانسیالیسم یا هستی‌گرایی یا باور به اصالت وجود اصطلاحیست که به کارهای فیلسوفان مشخصی از اواخر سده نوزدهم و اوایل سده بیستم اعمال می‌شود که با وجود تفاوت‌های مکتبی عمیق در این باور متحرکند که اندیشیدن فلسفی با موضوع انسان آغاز می‌شود نه صرفاً اندیشیدن موضوعی. در هستی‌گرایی نقطه آغاز فرد به وسیله آنچه «نگرش به هستی» یا احساس عدم تعلق و گمگشتگی در مواجهه با دنیای به ظاهر بی‌معنی و پوچ خوانده می‌شود مشخص می‌شود. طبق باور اگزیزستانسیالیست‌ها زندگی بی‌معناست مگر اینکه خود شخص به آن معنا دهد؛ این بدین معناست که ما خود را در زندگی می‌یابیم، آنگاه تصمیم

می‌گیریم که به آن معنا یا ماهیت دهیم همان‌طور که سارتر گفت ما محکومیم به آزادی یعنی انتخابی نداریم جز اینکه انتخاب کنیم؛ و بار مسئولیت انتخابمان را به دوش کشیم بعضی مواقع اگزیزستانسیالیسم با پوچ‌گرایی اشتباه گرفته می‌شود در حالی که با آن متفاوت است، پوچ‌گرایان عقیده دارند که زندگی هیچ هدف و معنایی ندارد در حالی که اگزیزستانسیالیست‌ها بر این باورند که انسان باید خود معنا و هدف زندگی‌اش را بسازد.

دیرینه‌انسان‌گرایی بر روی تجربیات زمان حال و ارزش وجودی کل انسان، خلاق بودن، آزاد بودن و همچنین توانا بودن انسان برای حل مشکل خود تاکید می‌کند. همانند دیرینه‌انسان‌شناسی نوین به نظر می‌رسد که روح زمان موجب می‌شود که اندیشه‌های پیشاینده به یک جنبش واقعی تبدیل شود. روانشناسی انسان‌گرایی ظاهراً از تبار اندای ناآرامی و نارضایتی جوانان سالهای دهه ۱۹۶۰ علیه جنبشهای ماشینی برای و ماد برای فرهنگ معاصر غرب بود. جنبش روانشناسی انسان‌گرایی به وسیله سیس مجله روان‌شناسی انسان‌گرایی، در سال ۱۹۶۱، انجمن روان‌شناسی انسان‌گرایی، در سال ۱۹۶۲ و شعبه روانشناسی انسان‌گرایی انجمن روان‌شناسی آمریکا در سال ۱۹۷۰ قوام یافت، اما برخلاف تمامی سیمبلیها و خصائص یک مکتب فکری، روانشناسی انسان‌گرایی عمداً یک مکتب نشد. این قضاوت خود روانشناسان انسان‌گراست که با گذشت دهه از آغاز جنبش در گردهمایی سال ۱۹۸۵ که برای بحث درباره ماهیت این رشته تشکیل شده بود، بیان داشتند.

در این اثر ما بر این هستیم تارویکرد انسانگرایی و وجودگرایی را به صورت ریشه‌یابی‌تر برای افراد علاقمند به این مبحث بیان کنیم تا بتوانند یک دید کلی

در این مورد به دست آورند. تا بتوانند بصورت منسجم تر به دنبال این علاقه خویش بروند.

امید است که نویسندگان توانسته باشند به درستی رسالت خود را در راستای تحقق هرچه کامل تر اهداف نظام آموزش عالی کشور انجام داده و بخشی از نیازهای اساتید و دانشجویان گرامی را برطرف نمایند. بی شک کتاب حاضر بی-اشکال بوده و نظرات سایر همکاران دانشگاهی جهت بهبود و کامل تر شدن این کتاب کمک شایانی خواهد نمود.

با تشکر فراوان